

ԱՂՔԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՂՔԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՄԱՐԶԵՐԻ

(1996թ. տարեկերջի դրությամբ, ըստ ընտրանքային հետազոտության տվյալների)

Մարզեր	Աղքատություն, %	Աղքատ բնակչության ծախսերի միջին դեֆիցիտը, %	Աղքատության, խորությունը, %	Աղքատության սրությունը, %
Արագածոտն	51.1	35.43	18.1	8.5
Արարատ	54.2	37.94	20.6	10.5
Արմավիր	38.1	32.79	12.5	5.8
Գեղարքունիք	48.1	36.02	17.3	8.5
Լոռի	51.5	35.68	18.4	8.9
Կոտայք	62.4	40.59	25.3	13.5
Շիրակ	63.1	43.02	27.2	15.2
Սյունիք	47.1	34.87	16.4	8.1
Վայոց Ձոր	61.5	46.62	28.7	17.5
Տավուշ	56.1	46.41	26.1	14.9
ք.Երևան	58.2	39.81	23.2	11.6
Ընդամենը ՀՀ	54.7	39.32	21.5	11.1

Աղքատությունը որոշակի կենսական նվազագույնի ապահովման անկարողությունն է: **Աղքատների թվաքանակը = աղքատներ + շատ աղքատներ:** Աղքատների մեջ բնակչության ամենահաճախ հանդիպող խմբերն են՝

- մեծ և բազմազավակ ընտանիքները,
- գործազուրկները,
- թոշակառուները և հաշմանդամները,
- բավարար կրթական մակարդակ չունեցող անձիք:

Ըստ հետազոտության արդյունքների, շատ (ծայրահեղ) աղքատներ են համարվել այն տնային տնտեսությունները, որոնց մեկ շնչի հաշվով միջին **ընթացիկ ծախսերը** ցածր են եղել փաստացի ձևավորված **աղքատության պարենային գծից**: Աղքատ են համարվել այն տնային տնտեսությունները, որոնց մեկ շնչի հաշվով միջին ընթացիկ ծախսերը բարձր էին **աղքատության ընդհանուր գծից**:

Ընթացիկ ծախսերը ներառել են սննդի, ապրանքների (բացառելով երակարաժամկետ օգտագործման ապրանքները, ինչպես նաև բիզնեսի և գյուղատնտեսական արտադրության վարման հետ կապված ծախսերը) և ծառայությունների, սեփական արտադրության մթերքի սպառման ծախսերը, ինչպես նաև հարազատներից, մարդասիրական և բարեգործական կազմակերպությունների կողմից ստացած բնամթերային օգնությունը:

Աղքատության պարենային գծի հաշվարկների համար ուսումնասիրված բոլոր դեցիալային խմբերում առանձնացվել են սննդամթերքի ամենահաճախ օգտագործվող 24 տեսակներ: Քանի որ 3-7-րդ դեցիլներում կենտրոնացված է աղքատ բնակչության հիմնական մասը, ապա սննդամթերքի փաստացի սպառումը հաշվարկված է մեկ շնչի հաշվով նրանց միջին սպառման ծավալների հիման վրա: Այն մեկ շնչի հաշվով օրական կազմել է 2040 կկալ: Միևնույն ժամանակ, նկատի ունենալով զարգացող երկրներում շնչային սպառման էներգետիկայի FAO-ի (ՄԱԿ-ի գյուղատնտեսության և սննդի կազմակերպություն) կողմից առաջարկվող մակարդակը (օրական 2100 կկալ), ընտրված սննդատեսակների վերակշռման ճանապարհով կատարվեց աղքատության գծի վերահաշվարկ:

Արդյունքում, ստացված փաստացի պարենային զամբյուղը (բնամթերային արտահայտությամբ) համարվել է նվազագույն պարենային զամբյուղ, իսկ վերջինի դրամական արտահայտությունը՝ աղքատության պարենային գիծ:

Աղքատության ընդհանուր գծի հաշվարկման համար օգտագործվել են այն տնային տնտեսությունների տվյալները, որոնց ծախսերը սննդամթերքի վրա հավասար կամ շատ մոտ էին փաստացի նվազագույն պարենային զամբյուղի արժեքին: Նշված ձևով առանձնացված տնային տնտեսությունների փաստացի ծախսերի կառուցվածքի հիման վրա հաշվարկվել է տնային տնտեսությունների կողմից ապրանքների և ծառայությունների վրա կատարված ծախսերի գործակիցը: Այնուհետև, պարենային զամբյուղի արժեքը, վերահաշվարկված ապրանքների ու ծառայությունների վրա կատարած ծախսերի գործակցով, ընդունվել է որպես փաստացի սպառողական զամբյուղ, կամ, ինչպես վերը նշվեց, աղքատության ընդհանուր գիծ:

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ

(1996թ. տարեվերջի դրությամբ, ըստ ընտրանքային հետազոտության տվյալների)

	Աշխատուժի մասնակցությունն աշխատունակ տարիքի (17-60) բնակչության համար	Գործազրկության տոկոսը	Գործազրկության տոկոսը երիտասարդների շրջանում (17-25 տարեկան)
Արագածոտն	63.2	21.7	18.4
Արարատ	62.4	15.1	18.6
Արմավիր	69.3	22.7	49.6
Գեղարքունիք	64.5	17.2	28.9
Լոռի	70.1	35.4	53.8
Կոտայք	51.7	27.4	50.9
Շիրակ	65.3	37.6	53.8
Սյունիք	68.4	40.4	60.5
Վայոց Ձոր	69.4	27.1	57.7
Տավուշ	72.4	14.8	38.7
ք.Երևան	60.9	33.8	52.8
Ընդամենը ՀՀ	63.9	28.3	45.8

Գործազրկությունը սերտորեն կապված է աղքատության հետ: **Գործազուրկ** են հա-մարվում այն անձիք, ովքեր աշխատանք չունենալուց, այն փնտրելուց և դրան պատրաստ լինելուց զատ ունեն առնվազն մեկ տարվա ստաժ և գրանցվել են զբաղվածության ծառայություններում: